

Sygnatura akt II Cz 746/15

POSTANOWIENIE

K., dnia 12 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu, Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO. Janusz Roszewski

Sędziowie: SSO. Barbara Mokras

SSO. Wojciech Vogt – spr.

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2016 r. w Kaliszu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku M. M.

z udziałem Ł. M.

o zniesienie współużytkowania wieczystego

na skutek zażalenia uczestnika postępowania

na rozstrzygnięcie o kosztach w postanowieniu Sądu Rejonowego w Kaliszu

z dnia 14 sierpnia 2015 r., sygn.. akt I Ns 2580/14

postanawia:

1. oddalić zażalenie;
2. przyznać od Skarbu Państwa Sądowi Rejonowego w Kaliszu na rzecz adwokata B. P. w Kancelarii Adwokackiej w K. kwotę 300 złotych podwyższoną o stawkę 23% podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu wnioskodawczyni M. M. w postępowaniu zażaleniowym.

SSO Barbara Mokras SSO Wojciech Vogt SSO Janusz Roszewski

Sygnatura akt II Cz 746/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Kaliszu umorzył postępowanie nieprocesowe na skutek cofnięcia wniosku o zniesienie współużytkowania wieczystego oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania w punkcie 3-m tego postanowienia w ten sposób, że uczestnik postępowania ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. Rozstrzygnięcie o kosztach Sąd Rejonowy oparł o dyspozycję przepisu art. 102 k.p.c., wskazując na trudną sytuację majątkową wnioskodawczyni jak i stwierdzając, że zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnik postępowania byli osobami w równym stopniu zainteresowanymi rozstrzygnięciem sprawy.

Zażalenie na postanowienie Sadu Rejonowego w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania objętego punktem 3-cim postanowienia zaskarżył uczestnik postępowania Ł. M.. Zarzucając naruszenie przepisów postępowania a to art. 203§2 w zw. z art. 13§ 2 k.p.c., art. 520 §2 i 3 k.p.c. oraz art. 102 k.p.c. wniósł o zmianę punktu 3-go zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od wnioskodawczyni na jego rzecz kosztów zastępstwa radcy prawnego oraz kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący m.in. podniósł, że interesy stron w tej sprawie są sprzeczne, wnioskodawczyni bowiem wniosła o zniesienie współwłasności, a uczestnik postępowania takiego wniosku nie zamierzał wnieść, nie chciał i nie chce wyjść ze wspólności prawa; nie podzielał i nie podziela zaproponowanego przez wnioskodawczynię sposobu dokonania podziału. Trudna sytuacja ekonomiczna wnioskodawczyni nie jest wypadkiem szczególnie uzasadnionym dla nieobciążenia jej kosztami i nie zasądzenia kosztów zastępstwa radcy prawnego na rzecz uczestnika postępowania.

Wnioskodawczyni w odpowiedzi na zażalenie wniosła o oddalenie zażalenia i zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz adwokata z urzędu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zasada rozstrzygania o kosztach postępowania nieprocesowego określona została w przepisie art. 520 § 1 k.p.c., natomiast będące wyjątkiem od zasady uprawnienie sądu do odstąpienia od niej określił ustawodawca w kolejnych paragrafach art. 520 k.p.c., wiążąc to dyskrecjonalne uprawnienie sądu z wystąpieniem przesłanki sprzeczności interesów uczestników. Nawet jej wystąpienie nie obliguje jednak sądu do bezwzględnej rezygnacji z zastosowania zasady określonej w art. 520 § 1 k.p.c.

Żalący błędnie utożsamia sprzeczność interesów uczestników niniejszego postępowania z brakiem między nimi zgody co do samego żądania zniesienia współużytkowania wieczystego, czy też określonego sposobu podziału tego prawa, wyrażającym się odmiennym zakresem składanych przez nich wniosków.

Wprawdzie w judykaturze ukształtował się pogląd, do którego odwołuje się skarżący, według którego sąd w trybie art. 520 § 2 lub 3 k.p.c., może odstąpić od ogólnej reguły stwierdzania, że koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie ponosi każdy z zainteresowanych we własnym zakresie, gdzie decydujące znaczenie ma to, na ile zapadłe rozstrzygnięcie odpowiada oczekiwaniom uczestników postępowania, wyrażanym w ich stanowiskach w postępowaniu, lecz pomija przy tym, że jest on związany z pojęciem sprzecznością interesów w postępowaniu nieprocesowym. Co do tego jego rozumienia pojęcia sprzeczności interesów uczestników postępowania nieprocesowego ukształtowały się dwa rozbieżne poglądy uzasadniające stosowanie tego właśnie wyjątku. Według jednego ze stanowisk judykatury decydujące znaczenie ma to, na ile zapadłe rozstrzygnięcie odpowiada oczekiwaniom uczestników postępowania, wyrażanym w ich stanowiskach w postępowaniu (m.in. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012 r., I CZ 148/12, LEX nr 1348088; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2012 r., II CZ 86/12, LEX nr 1228797; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2011 r., II CZ 55/11, LEX nr 949024). Według drugiego poglądu należy brać pod uwagę obiektywne znaczenie wyniku postępowania dla sfery praw i obowiązków zainteresowanych, bez względu na ich subiektywne oczekiwania – stąd w szczególności w sprawach działowych sprzeczność interesów nie ma miejsca. (m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2013 r., IV CZ 74/13, LEX nr 1388478; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 13/12, LEX nr 1232808; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2010 r., III CZ 46/10, LEX nr 688497).

W praktyce mimo, że oba wyżej przedstawione poglądy wzajemnie się uzupełniają i współlistnieją, to z uwagi na utrwalone w judykaturze stanowisko, że w sprawach tzw. "działowych" (a więc także o zniesienie współwłasności,

jak i o zniesienie współużytkowania wieczystego) nie zachodzi przewidziana w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. sprzeczność interesów uczestników, niezależnie od tego, jaki sposób zniesienia współwłasności czy podziału oni postulują i jakie wnioski składają w tym względzie. Zainicjowanie postępowania przez wnioskodawczynię wniesieniem wniosku nawet przy kwestionowaniu zgłoszonego w nim żądania, nie stwarza sprzeczności jej interesu z interesem uczestnika postępowania a tym samym nie uzasadnia obciążenia jej kosztami postępowania, nawet w sytuacji, gdy wniosek został przez nią ostatecznie cofnięty, a postępowanie umorzone na podstawie art. 512 § 1 k.p.c.

Innymi słowy, w rozpoznawanej sprawie nie występuje sprzeczność interesów między uczestnikiem postępowania domagającym się zniesienia współwłasności nieruchomości a wnioskodawczynią domagającą się zniesienia współużytkowania wieczystego, którzy prezentują jedynie odmienne zapatrywania co do samego sposobu dokonania zniesienia wspólnego prawa.

W takiej sytuacji uzasadnione jest rozstrzygnięcie o kosztach postępowania na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., a więc z zastosowaniem przewidzianej tym przepisem zasady (por. postanowienie SN z dnia 16 września 2011 r., IV CZ 47/11, niepubl.).

W konsekwencji, wbrew wywodom skarżącego, nie zachodziły w przedmiotowej sprawie przesłanki do zastosowania przepisu art. 520 § 3 k.p.c., jako odstępstwa od generalnej reguły wyrażonej w art. 520 § 1 k.p.c.

a zaskarżone rozstrzygnięcie o kosztach postępowania nieprocesowego zawarte we punkcie 3-cim postanowienia Sadu Rejonowego odpowiada prawu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 oraz w zw. z art. 13§ 2 k.p.c. postanowił jak w sentencji.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie w art. 520 § 1 w związku z art. 108 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. oraz na podstawie §2 ust. 3 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 4 Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.), przyznając na rzecz adwokata B. P. w Kancelarii Adwokackiej

w K. wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną wnioskodawczymi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

SSO Barbara Mokras SSO Wojciech Vogt SSO Janusz Roszewski